

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
Box 8314
104 20 Stockholm

Förslag till detaljplan för Konsthallen 2 mm, i stadsdelen Djurgården, S-Dp 2006-19499-54. Samrådsyttrande

Fastigheten upptas av Restaurang Lindgården.

Djurgårdens hembyggsförening (Dhf) får härmed anföra följande.

Dhf har ihärdigt framhållit att Lindgården måste bevaras och rustas upp. Dess kulturhistoriska värde är väl belagt och dess positiva verkan i djurgårdsmiljön betydande. Allmänheten har uttryckt ett massivt intresse för att Lindgården skall bevaras.

Stadsbyggnadsnämnden har tidigare insett detta och motsatt sig rivning och förändring av miljön. 2005-01-20 uttalade en enig SBN: "Byggnaderna på Djurgården har ofta en särskild stil, en lustbetonad utformning. Det syns tydligt på bland annat Hasselbacken och Lindgården. Djurgårdsstilen är uppskattad av många och nämnden anser den väl värd att bevara." Rivning villkorades då till ett beviljat bygglov och vidare "Nämnden vill särskilt att förgården bevaras, att fasadens säregna uttryck bevaras alternativt byggs upp på nytt och att byggnaden i övrigt anpassas till omgivningarna." 2007-09-06 uppdrog SBN åt stadsbyggnadskontoret att i planläggning "tillse att den nya byggnaden utformas och anpassas till de omgivande byggnaderna". Något förslag i enlighet med nämndens uppdrag har dock aldrig visats.

I stället kommer nu ett planförslag på samma tema som det av Dhf och allmänheten starkt kritiserade och av SBN återförvisade från 2007, vilket är uppseendeväckande.

Kulturhistoriskt och miljömässigt värde

Dhf vill påminna om att Lindgården är den enda kvarvarande byggnad som skapades till 1930 års utställning och därigenom har en speciell betydelse. Arkitekt var Arre Essén, som formade en lätt byggnad med stora skjutfönster mot gården med öppen kontakt med Djurgårdsvägen för servering både inne och ute. Stadsmuseet har klassat byggnaden som "särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt. Plan- och bygglagen 3 kap. 12 § är tillämplig". Alla dessa kriterier är tillämpbara här. Sådana byggnader "får inte förvanskas", än mindre rivs.

Läget i Nationalstadsparken kräver att den värdefulla kulturmiljön skyddas och vårdas. Nybyggnad för ändrad användning medges inte. Således bör företagas upprustning/ombyggnad till restaurang, företrädesvis sommarrestaurang. Dhf anser att nybyggnad enligt föreliggande förslag till detaljplan inte sker utan intrång i parklandskapet och att det historiska landskapets natur- och kulturvärden skadas. (Miljöbalken 4 kap).

De ekonomiska utredningar som tidigare presenterats har felaktigt utgått från att Lindgården för stora kostnader måste byggas om från traditionell sommarrestaurang till åretruntrestaurang. Dhf vill med bestämdhet hävda att en ny teknisk undersökning av byggnaden från 1930 skall genomföras varvid särskilt stålstommens kondition skall synas med utgångspunkt från möjligheten att bevara och iståndsätta byggnaden, i första hand serveringslokalerna mot gården.

Vanvård och stadens agerande

När byggnaderna på fastigheten Konsthallen 2 år 1990 avgiftsfritt överläts av staden till Rotaria Invest förband sig bolaget att vid vite upprusta byggnaderna och därvid följa skyddsföreskrifter från stadsmuseet. Dessa var ett skäl för lågt tomtarrende. Vite skulle utgå om villkoren inte uppfylldes. Trots att ingen upprustning skedde, sänktes både arrende och vite i ett par omgångar. Efter anmälan

från stockholmspartiet gjorde stadens revisorer en granskning av handläggningen av Lindgården-ärendet.

Revisionsrapporten 2004 innebar en svidande kritik av stadens agerande i ärendet: ”Slutresultatet kan således bli att staden skänkt bort en byggnad som ger avkastning, avstått från betydande tomträttsintäkter, haft administrativa kostnader och ändå misslyckas med att bevara en kulturhistoriskt värdefull byggnad.”

Revisorerna skrev till Gatu- och fastighetsnämnden: ”Revisorsgruppen ser allvarligt på hur gatu- och fastighetsnämnden under åren handlagt tomträttsärendet. Det kan ifrågasättas hur stor vilja att bevara Lindgården som i praktiken visats i handläggningen. [...] Blir slutresultatet att Lindgården rivs har alla dessa ekonomiska uppoffringar varit i onödan. Revisorerna utgår från att nämnden inte kommer att tillåta att slutresultatet dessutom blir ytterligare förmögenhetsöverföring till enskild.”

Dhf finner det utomordentligt stötande att någon skall kunna köpa ett värdefullt kulturhus av staden, låta det förfalla, få det rivet och tjäna mångmiljonbelopp. Förmögenhetsöverföring till enskild strider mot kommunallagen.

Kommentar till nybyggnadsförslaget

Det förslag till nybyggnad av hotell, eventuellt museum, som nu är föremål för samråd motsvarar enligt Dhfs mening inte på någon punkt de anvisningar för planarbetet som SBN givit i sina beslut 2005 och 2007. Exploateringen och byggnadernas höjd är starkt ökad (nästan tre gånger större area än nuvarande byggnad enligt tjänsteutlåtandet), den trädbevuxna förgården helt försvunnen, fasadutformningen utgör ett medvetet och provokativt brott mot den omgivande bebyggelsen. Dhf kan inte finna att byggnadens harlekinmönstrade fasad mot Djurgårdsvägen är utförd ”i en stil som kopplar till områdets historia som nöjes- och evenemangsområde”. Fasaden mot Allmänna gränd kommer också att brutalt resa sig över den äldre kulturhistoriska bebyggelsen.

Kulturmiljön kring de ståtliga, kulturskyddade byggnaderna Liljevalchs Konsthall med Blå Porten och bostadsfastighet Konsthallen 14 vid Falkenbergsgatan skulle med föreslagen nybyggnad splittras och förflackas. Nybyggnaden kommer med sin stora volym och sitt främmande formspråk att förkrossande dominera området.

Blå Portens vackra och mycket uppskattade gård avses grävas upp för underjordisk garagetillfart och källare. Återplanteringen kommer inte att möjliggöra stora träd som pilarna nu.

Efter Dhfs tidigare skrivelse i ärendet har visserligen skyddsbestämmelser för några stora och karaktäristiska träd lagts in i planen, men Dhf finner det mycket orealistiskt att träden verkligen skall kunna bevaras under byggnadsskedet.

Parkering och angöring till hotellet har enligt Dhfs mening inte heller lösts på något rimligt sätt. Den trånga garagedfart som planeras utanför infarten till Stadsholmens byggnadsminnesförklarade bostadsfastighet Konsthallen 14 ger inte möjlighet till erforderlig varuförsörjning varken för hotellet eller Liljevalchs konsthall, samtidigt som den blockerar infarten till bostadsfastigheten. Angöring för besökare till hotellet med taxi eller privatbilar via fasaden vid Djurgårdsvägen kommer att vara mycket störande för trafiksituationen på Djurgården.

Dhf kräver

Dhf kräver särskilt att SBN står fast vid sitt uttalande att ”förgården bevaras och att fasadens säregna uttryck bevaras”. Dhf vill i första hand se byggnaden från 1930 upprustad. Om en upprustning till ursprunglig användning fortfarande skulle bedömas som ekonomiskt orimlig, något som måste styrkas exempelvis genom bedömning av oberoende expert, skall nybyggnad enligt SBN:s tidigare beslut uppföras som kopia eller på annat sätt med anpassning till omgivningen.

Djurgårdens hembygdsförening avstyrker bestämt föreliggande förslag till detaljplan.

Djurgårdens hembygdsförening

Agneta Lundström
Ordförande